

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЇ

У сучасних умовах трансформації економіки виникнення і існування кризових ситуацій не є несподіванкою. Однак світова економічна криза стала індикатором, який демонстрував невідому здатність організацій подолати складності, отримати вигоду з положення, що здавався безвихідним.

Варто зазначити, що значного розвитку отримали дослідження вітчизняних вчених, пов'язаних з розвитком корпоративної соціальної відповідальності, що демонструють праці Т. Лункіної [1], А. Бурковської [1], Н. Сіренко [1], а також праці Є. Левицької [2], А. Колота [4], Н. Ткаченка [4], М. Саприкіної, Л. Бродського, М. Дегтярьова, В. Смиренко, О. Грішнова тощо. Проте досить невелика кількість публікацій присвячена ролі корпоративної соціальної відповідальності в антикризовому розвитку організації.

Після виникнення світової економічної кризи багато організацій збанкрутували, проте деяким вдалося «залишитися на плаву», а часом і поліпшити своє фінансове становище. Цю ситуацію можна пояснити наступними причинами: професіоналізмом керуючої підсистеми, економічною активністю, наявністю запасів, створених підтримувати діяльність організації під час кризи та інше. Однак однією з найважливіших причин є наявність соціально відповідальної політики організації, що дозволяє уникати виникнення криз і мінімізувати втрати від вже існуючих. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) може реагувати як на вже наявні проблеми в різних сферах діяльності підприємства, так і будувати роботу компанії на ідеях соціальної відповідальності. Існує кілька видів кризових ситуацій, важливу роль щодо усунення яких несе в собі КСВ:

1. Економічна криза - погіршення економічного стану, що виявляється в зниженні рівня виробництва, зростання безробіття, банкрутство підприємства. КСВ дозволить зменшити наслідки даного виду кризи, наприклад, шляхом налагодження відносин з діловими партнерами.

2. Соціальна криза - виникає при конфлікті інтересів різних соціальних груп. КСВ покликана попереджати виникнення таких розбіжностей, допомагати в знаходженні шляхів вирішення виникаючих проблем [4].

3. Організаційна криза - протиріччя, що виникають всередині організації, що заважають їй ефективно здійснювати свою діяльність. В організації з розвинутою соціальною відповідальністю не тільки керівництво залучено до вирішення сформованих конфліктів, а й працівники так само прагнуть подолати такі спірні ситуації.

4. Психологічна криза - стан психіки, при якому неможлива подальша життєдіяльність людини в межах звичної моделі поведінки. КСВ повинна бути спрямована на створення всередині колективу сприятливої психологічної атмосфери [4], на підвищення задоволеності роботою, налагодження відносин між співробітниками і керівництвом.

5. Технологічна криза - загострення протиріч між науково-технічним прогресом і ефективною діяльністю організації. КСВ повинна стежити за впровадженням інновацій в виробничий процес, так як не всі вони мають позитивний вплив на

співробітників організації та суспільство в цілому. Якщо нововведення несприятливо впливають на розвиток організації [1], то КСВ повинна перешкоджати їх подальшому впровадженню.

Отже, жодна організація в процесі своєї життєдіяльності не може уникнути кризових ситуацій, проте їх подолання можливе за умов обміркованого антикризового управління, в тому числі з усвідомленням доцільності корпоративної соціальної відповідальності. Своєчасне створення і забезпечення всебічного розвитку корпоративної соціальної відповідальності дозволить створити певний запас міцності, що сприяє більш «безболісному» виходу з кризи, що склалася.

Список використаних джерел:

1. Сіренко Н. М., Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Становлення та розвиток соціальної відповідальності: зарубіжний та вітчизняний досвід. Сталий розвиток економіки. 2017. № 1. С. 5-11.

2. Левицька Є. Г. Теоретико-методологічні засади розвитку соціальної відповідальності вітчизняних підприємств сфери послуг. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1139> (дата звернення: 12.11.21).

3. Колот А. М. Соціальна відповідальність : теорія і практика розвитку. 2012. Київ: КНЕУ. 501 с.

4. Ткаченко Н.В. Формування соціальної відповідальності бізнесу. Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал. 2018. № 3 (15). С. 49-54.

І.А. Булкіна, к.е.н, доцент,

К.Д. Крикун, здобувач вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ГЛОБАЛЬНІ НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Пандемія COVID-19 стала дестабілізуючим фактором діяльності транспортних підприємств та функціонування галузі міжнародних перевозок в цілому. З початку пандемії транспортний сектор опинився у центрі кризи: країни ввели обмеження на поїздки, закрили свої кордони та запровадили блокування, що призвело до різкого зниження вантажної та пасажирської активності.

Скорочення трафіку спостерігається за всіма видами транспорту, але в першу чергу по повітряному та морському. Так, тільки за період 16 січня - 12 квітня 2020 р. кількість щоденних комерційних авіарейсів зменшилася на 75%. За даними Міжнародної асоціації повітряного транспорту (ІАТА) [1], пасажиропотоки знизилися на 87% у квітні 2020 року, тоді як авіаперевезення на 94%. Падіння авіапасажирської активності призвело до сильного зменшення вантажопідйомності, оскільки більшість повітряних вантажів перевозиться пасажирськими літаками. У зв'язку з цим, згідно з даними ІАТА [1], обсяг авіаперевезень знизився на 27,7% у квітні 2020 р. порівняно з попереднім роком, в той час пропускна спроможність зменшилася на 42%, що призвело до високого коефіцієнта завантаження 58% (+11,5 відсоткового пункту в порівнянні з квітнем 2019 р.) і збільшення ставки вантажоперевезень.

Завдавши значних збитків авіаперевізникам, пандемія негативно відобразилася й на діяльності підприємств морського та залізничного сполучення.